

Kirjastotoimenjohtajan lisätehtävä

Hyvinvointilautakunta 29.08.2023 § 64
312/01.00.01/2023

Kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö:

Nurmeksien kaupungin kirjastotoimenjohtajan viran täyttö on osoittautunut haastavaksi. Viimeistä edellinen kirjastotoimenjohtaja päätti virkasuhteensa 31.7.2022. Virka oli avoinna 1.–31.7.2022. Virkaa haki kaksi henkilöä, joista toinen aloitti virassa lokakuun alussa vuonna 2022.

Kirjastotoimenjohtaja irtisanoi koeajan puitteissa virkasuhteen päättymään 1.4.2023. Ensimmäinen haku toteutettiin 21.3.–14.4.2023. Virkaan haki kolme henkilöä, joista ainoa kelpoinen hakija perui hakemuksensa hakuajan päättymisen jälkeen. Hakuaikaa jatkettiin 26.4.–21.5.2023, jolloin hakemuksia saatiin lisää kaksi kappaletta. Ainoa kelpoinen hakija valittiin, mutta hän ilmoitti valinnan jälkeen, että ei ota virkaa vastaan.

Kirjastotoimenjohtajan virka julistettiin uudelleen haettavaksi ajalle 19.6.–6.8.2023. Hakijoita oli kolme henkilöä, joista kaksi haastateltiin, ja toinen heistä on valittu virkaan. Viran vastaanottamisen ajankohtaa ei ole sovittu.

Valittu henkilö on itse esittänyt hakemuksessaan, että hän haluaisi ottaa hoidettavakseen myös kansalaisopiston rehtorin viran. Hakija ei ota kirjastotoimenjohtajan virkaa vastaan, mikäli kansalaisopiston rehtorin tehtävää ei siirretä hänen hoidettavakseen.

Ylä-Karjalan kansalaisopiston rehtorin tehtävää on hoidettu sisäisin järjestelyin vuodesta 2006 alkaen. Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 1.11.2005 (§ 172) kansalaisopiston rehtorin tehtävien uudelleen järjestelyistä siten, että ne hoidetaan sisäisin järjestelyin lisähenkilöstöä palkkaamatta vuoden 2006 alusta lukien. Sivistysjohtaja hoiti kansalaisopiston rehtorin tehtävät ensin määräaikaisesti 1.1.2006–31.12.2006 (Sivistyslautakunta 1.11.2005 § 172) ja 1.1.2007 alkaen toistaiseksi siihen saakka, kunnes asiassa toisin päätetään (Sivistyslautakunta 28.11.2006 § 158).

Kansalaisopiston rehtorin tehtävän siirtäminen hyvinvointijohtajalta kirjastotoimenjohtajalle on perusteltua, sillä toimintojen rajapinnat ovat hyvin sovitettavissa yhteen ja tukevat toinen toisiaan. Laissa vapaasta sivistystyöstä todetaan 1 § (29.12.2009/1765) vapaan sivistystyön tarkoituksesta ja tavoitteesta: vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.

Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kirjastolain (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492) mukaan yleisen kirjaston tehtävät ovat

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastotoimenjohtajaksi valitulla henkilöllä on kelpoisuus myös kansalaisopiston rehtorin tehtävään. Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 14.12.1998/986: Rehtoriksi on kelpoinen henkilö, jolla on

- 1) ylempi korkeakoulututkinto;
- 2) tässä asetuksessa säädetty asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus;
- 3) riittävä työkokemus opettajan tehtävissä; sekä
- 4) opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto, vähintään 25 opintopisteen tai vähintään 15 opintoviikon laajuiset yliopiston järjestämät opetushallinnon opinnot taikka muulla tavalla hankittu riittävä opetushallinnon tuntemus. (3.11.2005/865)

Kansalaisopiston rehtorin tehtävän siirto on edellytys sille, että virkaan valittu henkilö ottaa viran vastaan. Näin ollen siirron toteutumatta jääminen aiheuttaa sen, että virka on julistettava jälleen uudelleen haettavaksi.

Pitkittänyt poikkeustilanne on kuormittanut kirjaston henkilökuntaa. Kirjastotoimenjohtaja osallistuu asiakaspalvelutehtävien hoitoon, joten henkilön puuttuessa on jouduttu turvautumaan sijaisjärjestelyihin ja keskittymään perustehtävän hoitoon. Erityisesti kesälomakausi on vaatinut henkilökunnalta joustamista.

Kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö on toiminut kirjaston esihenkilönä 1.2.2022 alkaen ensin kirjastotoimenjohtajan virkavapaan ajan ja sen jälkeen kirjastotoimenjohtajan puuttuessa, lukuun ottamatta puolen vuoden ajanjaksoa 3.10.2022–1.4.2023, jolloin virkaa hoiti oma viranhaltijansa. Tilanteen pitkittyminen on jo vaikeuttanut koko tulosalueen toimintaa, sillä kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö vastaa yksin Nurmeksien kaupungin järjestämän kulttuuritoiminnan (tilaisuudet, näyttelyt) suunnittelusta.

Mikäli kirjastotoimenjohtajan virkaan valittu henkilö ottaisi viran vastaan, mahdollistaisi se sujuvat sijaisjärjestelyt kulttuuripalvelujen tulosalueella, kun kirjastotoimenjohtaja ja tulosaluepäällikkö voisivat toimia toistensa sijaisina. Nykytilanteessa tulosaluepäälliköllä ei ole nimettyä sijaista, mistä seuraa toistuvasti työtehtävien hoitamista

vuosilomien aikana.

Voimassa olevassa Nurmeksen kaupungin hallintosäännössä kansalaisopiston rehtorin tehtävä on erillinen eikä sisälly hyvinvointijohtajan tehtävään. Lisätehtävästä kirjastotoimenjohtajalle maksettavasta korvauksesta päättää henkilöstöjaosto.

Hallintosäännön § 132 mukaan esittelijän ollessa esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö:

Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä virkatehtävien järjestelyn valmistelun mukaisesti, kun valittu henkilö ottaa kirjastotoimenjohtajan viran vastaan.

Hyvinvointilautakunta: Keskustelun aikana lautakunnan jäsen Antti Smura esitti, että asia palautetaan hallintojohtajalle ja hyvinvointijohtajalle valmisteluun. Lautakunnan jäsenet Elina Oinonen, Maija Savolainen ja Päivi Härkin kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikön esityksestä on tehty poikkeava esitys ja asiasta suoritetaan äänestys.

Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikön esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Antti Smuran esitystä, että asia palautetaan hallintojohtajalle ja hyvinvointijohtajalle valmisteluun äänestävät EI.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin yksi (1) JAA-ääni ja yhdeksän (9) EI-ääntä.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä nro 1/§64

Puheenjohtaja totesi Antti Smuran esityksen voittaneen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hyvinvointijohtaja ilmoitti olevansa esteellinen tämän pykälän käsittelyyn ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.